

RANTASALMI

Elinvoimaisuuden

strategiset kärjet, **työversio**

RANTASALMEN KUNTASTRATEGIAN VISIO?

KUNTASTRATEGIAN TAVOITTEET

KUNTASTRATEGIA

Valtuustokauden 2018-2021 tavoitteet:

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Työllisyyden edistäminen
- Monipuolisen elinkeinorakenteen tukeminen
 - Biotalousinnovaatioiden edistäminen
- Luontomahdollisuuksien hyödyntäminen, markkinointi ja tiedottaminen
- Matkailun edistäminen
- Lähipalveluiden säilyttäminen
- Hyvinvointi ja terveys
 - Liikunta- ja harrastusmahdollisuuksien kehittäminen
- Kulttuuripalveluiden esiintuominen

KUNTASTRATEGIA: Keskeiset toimenpiteet ja toteuttamistilanne

Elinvoiman edistäminen

Toimenpiteet

- Mustalahden ja kirkonkylän satama-alueiden kehittäminen
- Luontoreittien ja -polkujen kunnostaminen
- Luonnossa liikkumisen tuotteistaminen yhdessä matkailuyrittäjien kanssa
- Päiväkodin, terveyskeskuksen ja koulujen investoinnit
- Keskustan kehittämissuunnitelma?
- Rataverkon hyödyntäminen? (elinvoimaohjelmassa)

KUNTAPROFIILI

- **Nostaa näkyviin kunnan omat ominais- ja erityispiirteet**, joita voidaan hyödyntää kunnan elinvoiman tukemisessa = *hyödynnetään olemassa olevia vahvuuksia*
- **Kirkastaa kunnan omaa identiteettiä**, jota vahvistetaan ja edistetään strategioin ja käytännön toimenpitein (mm. kaavoitus)
- Maakuntakaavan kehittämissuositus: *Keskusverkon kehittämisessä on kiinnitettävä erityistä huomiota keskuksen rooliin ja profiloitumiseen sekä kilpailukyvyn ja vetovoimaisuuden kehittämispotentiaaliin osana palvelu- ja yhdyskuntarakennetta*

RANTASALMEN KUNTAPROFIILI?

RANTASALMI

Pieni kylä –
suuri sydän

Rantasalmen profiloituminen maakunnasta ulospäin näkyy kenties vahvimmin luontomatkailumahdollisuuksien markkinoinnissa ja matkailun edistämisessä. Matkailuun liittyy myös kulttuuripalveluiden esiintuominen. Puhdas luonto ja Saimaa on Rantasalmellakin nostettu esiin, samoin biotalouden innovaatioiden edistäminen (reitistöt, luontokohteet, yhteistyö lähikuntien kanssa). Slogan: Pieni kylä Suuri sydän.

Järvisydän on omassa toiminnassaan nostanut hyvin esiin samoja asioita, joita kunta tavoittelee luonto- ja matkailumarkkinoinnissaan. Mutta onko siinä ollut tavoitteellista yhteistyötä vai onko yritys vain todennut samat asiat itselleen tärkeäksi? Metsätalous ja siihen liittyvät elinkeinot ovat tärkeitä. Vesi elementtinä on kaikkialla ja se on luonnollisesti tärkeä. Ruoka on kärjistä ehkä haasteellisin oman profiilimme kannalta. Ruoan alkutuottajia on paljon, mutta itse jalostus- ja lopputuote jää yksittäisten toimijoiden varaan aika vähäiselle huomiolle.

Pieni kylä Suuri sydän; luonto(matkailu), kulttuurielämä, Saimaan ympäristö kakkosasunnolle, hyvät etätyöskentelymahdollisuudet.

ETELÄ-SAVON ELINKEINORAKENTEEN PROFIILI

Yritysrakenne maakunnassa on **pk-yritysvaltainen** ja yrittäjien osuus työllisistä maan toiseksi korkein. **Maa- ja metsätalouden** osuus elinkeinorakenteesta on suurempi kuin koko maassa keskimäärin. **Maatalouden investoinnit** ovat lisääntyneet. **Bruttokantorahatulot** ovat maan korkeimmat, mutta suhdannetilanteen myötä hakkuut ovat vähenemässä.

Teollisuuden toimialoista Etelä-Savossa vahvimpia ovat metsäklusteriin kytkeytyvät **puutuoteteollisuus ja teknologiateollisuus**. **Palvelualat** on maakunnan **suurin työllistäjä**, joilla yli kaksi kolmannesta työllisistä toimii. **Matkailu** on kasvava vientiala ja sen osuus BKT:sta on Etelä-Savossa muuta maata korkeampi.

RANTASALMEN YRITYSTEN PROFILOINTI MAAKUNTASTRATEGIAN KÄRKIEN PERUSTEELLA

Veturiyritykset?
Yritysryppäät?

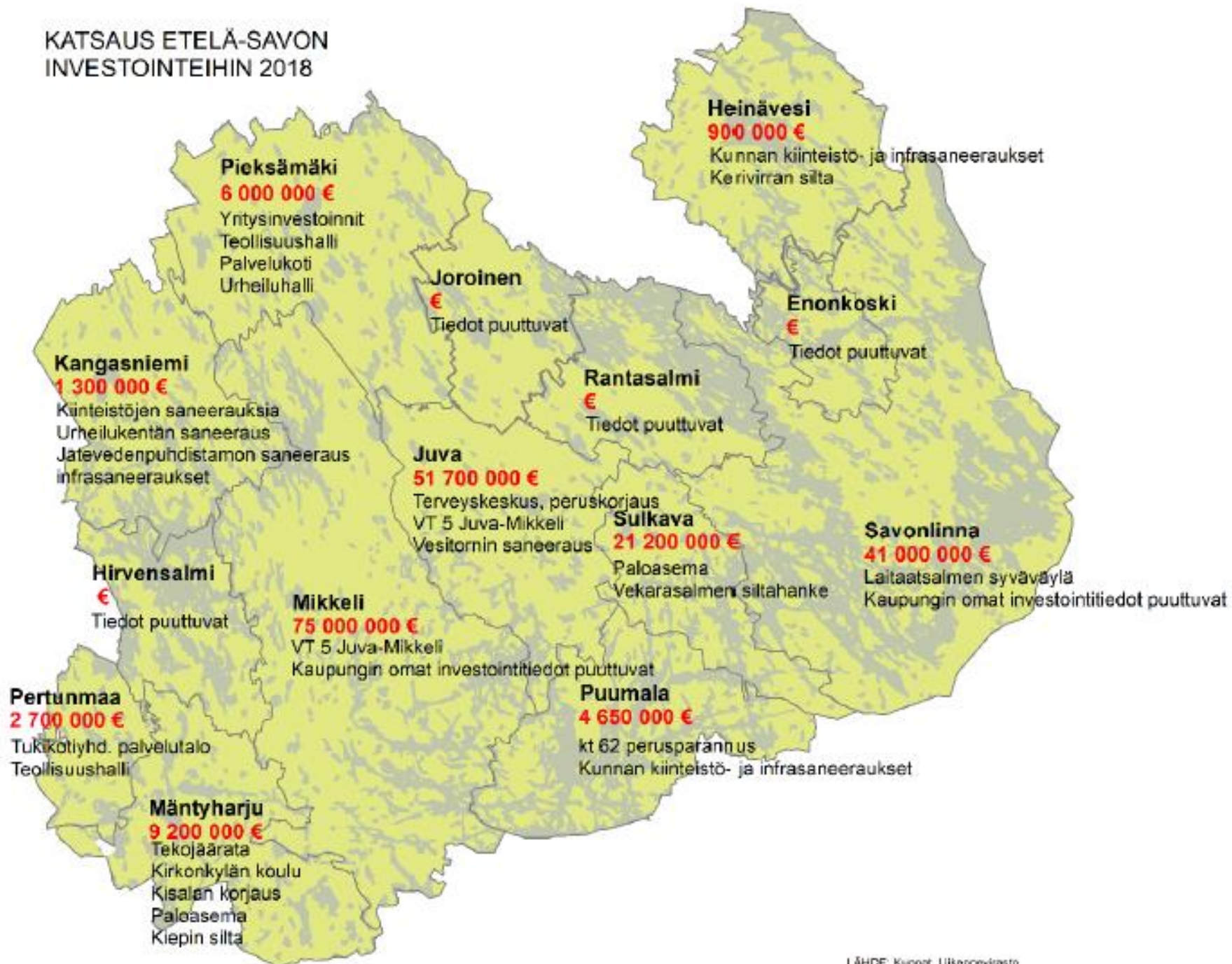
- Ympäröivä järviluonto matkailuvalttina,
lähiruokabrändi, puurakentamisen merkitys
hiilijalanjälkeen.

Rantasalmen yrityksiä **metsä-vesi-ruoka-**
teemoissa, henkilöstömäärän mukaan

INVESTOINTIKARTAN PÄIVITTÄMINEN

KATSAUS ETELÄ-SAVON
INVESTOINTEIHIN 2018

Rantasalmen kunta investoi omien kiinteistöjensä remonttien lisäksi Mustalahden sataman venepaikkojen lisäämiseen uuden laiturin myötä. Sataman kehittäminen on myös lähivuosina tärkeää. Alueelle etsitään yrittäjää.

Sähköyhtiö rakentaa Asikkalan kylällä sähköverkkoa uusiksi, BLC Oy hakenut kaksi hanketta laajakaistarakentamisen jatkamiseksi kirkonkylältä Asikkalan kylälle ja Aseman kylälle.

Porosalmen infran rakentamishanke viedään loppuun tänä vuonna.

Maaseututoimen puolesta nostan esiin seuraavat merkittävimmät maatalouden investoinnit, joihin rahoituspäätös on jo annettu:

- vuodelle 2020 rahoituspäätös kahdelle pienemmälle lypsykarjainvestoinnille ja yhdelle tuotantovarastolle
- vuodelle 2019 rahoituspäätös viidelle lypsykarjanavetalle, joista yksi on yli kahden miljoonan euron hanke ja kaksi liki miljoonan euron hankkeita. Lisäksi muita pienempiä investointeja.
- vuodelle 2018 rahoituspäätös yhdelle miljoonaluokan lihakarjanavetalle + muita pienempiä investointeja.

Voisimmeko tehdä jotain paremmin, yhdessä?

Yhteiset tavoitteet?

Yhteiset kehittämisen
kokonaisuudet ?

Yhteiset kärkihankkeet?

Yhdessä sovittu
toimintatapa?

RANTASALMEN KUNTASTRATEGIAN VISIO?

KUNTASTRATEGIA

Valtuustokauden 2018-2021 tavoitteet:

- Yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- Työllisyyden edistäminen
- Monipuolisen elinkeinorakenteen tukeminen
 - Biotalouden innovaatioiden edistäminen
- Luontomahdollisuuksien hyödyntäminen, markkinointi ja tiedottaminen
- Matkailun edistäminen
- Lähipalveluiden säilyttäminen
- Hyvinvointi ja terveys
 - Liikunta- ja harrastusmahdollisuuksien kehittäminen
- Kulttuuripalveluiden esiintuominen

Maakuntastrategian vesi-metsä-ruoka kehittämiskokonaisuuksia

Vesiteeman osaamis- ja kehittämiskokonaisuuksia (LUT, XAMK, EcoSairila, Kulttuuripääkaupunki hanke, (luonto)matkailu, Geopark...)

Metsäteeman osaamis- ja kehittämiskokonaisuuksia (XAMK, Kuitulaboratorio...)

Ruokateeman osaamis- ja kehittämiskokonaisuuksia (Luomuinstituutti, D.O. Saimaa...)

Läpileikkaavana teemana digitalisaatio (Mikkelin Memory Campus...)

Kärkiä tukeva toimintaympäristö/saavutettavuus (Kumppanuudella kehittyvä Viitoskäytävä...)

...

Maakuntastrategien kärkien toteutuminen rakennerahastohankkeiden näkökulmasta

Metsä

- Etelä-Savon metsien puuston **kokonaistilavuus** (184 milj. m³) on **kasvanut** 4 milj. kuutiometriä verrattuna edelliseen valtakunnan metsien inventointiin
- Vuosina 2017 ja 2018 puuston **poistuma on ollut kasvua suurempi**. Taustalla ovat hyvä puun kysyntä ja metsäteollisuuden investointien vaikutukset.
- Pidemmällä aikavälillä tarkastellen poistuma on ollut 1970-luvulta vuoteen 2017 kasvua huomattavasti pienempi.
- **Bruttokantorahatuloissa uusi ennätys v. 2018, lähes 330 milj. euroa** (pääosin yksityismetsänomistajien tekemää puukauppaa). **Kasvua** edellisvuoteen oli **22 %**. Lisäksi puunkorjuun, kuljetuksen ja metsänhoito / perusparannustöiden liikevaihto n. 150 milj. € (v. 2017).
- Metsäsektori **työllisti** Etelä-Savossa vuonna 2016 kaikkiaan **4 758 henkilöä**. Etelä-Savon työllisten määrä puuteollisuudessa ja metsätaloudessa on vuosikymmenen aikana pienentynyt, mutta tuotosmäärät selvästi kasvaneet.
- Metsien hyvinvointikäyttö on lisääntynyt kansallispuistojen käyntimääriä tarkastelemalla.

Merkittäviä rahoitusteemoja: Kuitulaboratorio, EcoSairila, bionalouden investoinnit, uusiutuva energia, uusien puutuotteiden ja käyttömuotojen kehitys

Ruoka

- Ruokasektorilla on **miltei 2 800 toimipaikkaa ja työllistävä vaikutus on arviolta lähes 5 000 htv**. Kaikkiaan joka viides (21 %) toimipaikka sijoittuu Etelä-Savossa ruokasektorille ja noin joka kuudes työskentelee ruokasektorilla (huom, yritysten henkilöstöstä).
- **Ruokasektorin liikevaihto on kasvanut**. Sektorin yhteenlaskettu **liikevaihto oli vuonna 2017 noin 930 miljoonaa euroa**, kun se edellisenä vuonna oli n. 902 miljoonaa euroa.
- Maakunnan ruokasektori on **erikoistunut**. Etelä-Savossa on valtakunnallisesti merkittäviä pars- ja kiinankaalin, rapean keräsalatin, luomuporkkanan ja -sipulin tuotannon keskittymiä sekä jalostustoimintaa.
- Luomutilojen määrä on kasvanut ja samoin luomutuotantoala. Etelä-Savon luomutuotantoalan osuus koko käytössä olevasta maatalousmaasta on vuonna 2019 n. 17,4 % ja vn:n tavoite vuodelle 2020 tultaneen saavuttamaan.
- Merkittäviä rahoitusteemoja: luomuinstituutti, tryffelikeskuksen kehittämistoiminnot, Grune Woche, D.O. Saimaa, ruokaturvallisuus

Vesi

- Järvien **pintavesien tila on parantunut**. 97 % erinomaisessa tai hyvässä tilassa.
- Etelä-Savossa edelleen **toiseksi eniten vapaa-ajan asuntoja** heti Varsinais-Suomen jälkeen. Maakunta on toisena myös lomakiinteistöjen kauppamäärällä mitattuna. Kauppamäärät ovat kasvussa.
- **Rakennuslupamäärissä kuitenkin merkittävä pudotus**. Mikkeliä lukuun ottamatta muissa kunnissa uusien vapaa-ajan asuntojen lupamäärät ovat vakiasuntoja suuremmat. Myös hinnat tulleet alaspäin.
- **Matkailun yöpymismäärät ovat olleet laskussa**. Maatilojen matkailutulot puolestaan kasvussa.
- Merkittäviä rahoitusteemoja: puhtaan veden teknologiat ja kiertotalous, Geopark, Savonlinnan kulttuuripääkaupunki –hanke, kaivosvesien puhdistuksen menetelmät. Lisäksi maakuntaliiton kestävän kehityksen lupaus sekä sitoutuminen Järvi-Suomen peruskirjaan.

Voisimmeko tehdä jotain paremmin, yhdessä?

Alustavia kunta-keke kierroksella esille nousseita mahdollisia yhteisiä kehittämiskokonaisuuksia:

- Saavutettavuus (ml tietoliikenne), matkailu, (keskus)taajamien elinvoima ja kehittäminen (ml satamat, tyhjät tilat...), monipaikkaisuus/loma-asuminen sekä elinkeinojen ja yritystoiminnan edistäminen, lapsiperheisiin panostaminen (turvallisuus, palvelut, viihtyisyys..)...
- Selvitys tonttien ja tilojen kysynnästä ja tarjonnasta
 - useimmissa kunnissa hyvä käsitys/tieto rakentamattomista tonteista taajamissa
 - hyvin harvassa kunnassa tarkempaa tietoa/kokonaiskuvaa rantatonteista
 - harvassa kunnassa selvitetty infran korjausvelka
 - useissa kunnissa oman rak.kannan kunto selvitetty
 - kuntien maankäytössä on pienet resurssit

RANTASALMEN JA MAAKUNNAN KEHITTÄMISEN YHTEISET PAINOPISTEET JA KÄRJET

Yhteiset painopisteet

- Kuntakeskustan elinvoima ja kehittäminen
- Asuminen ml. vapaa-ajanasutus/monipaikkaisuus
- Luonto- ja (mökki)matkailun kehittäminen
- Saavutettavuus
- **Maakuntastrategian ja Rantasalmen kunnan strategiaa yhdistää luonto, matkailu ja biotalous, joten näistä löytynee luontevimmat yhteiset kehittämiskohteet.**
- **Viitoskäytävä (5-tien vetovoimatekijöiden kehittäminen) vaikuttaa välillisesti Rantasalmeen ja lisää saavutettavuutta.**
- **Alempi tieverkko (mt 464!) ja Pieksämäki-Savonlinnan rata**

Kärkihankkeet

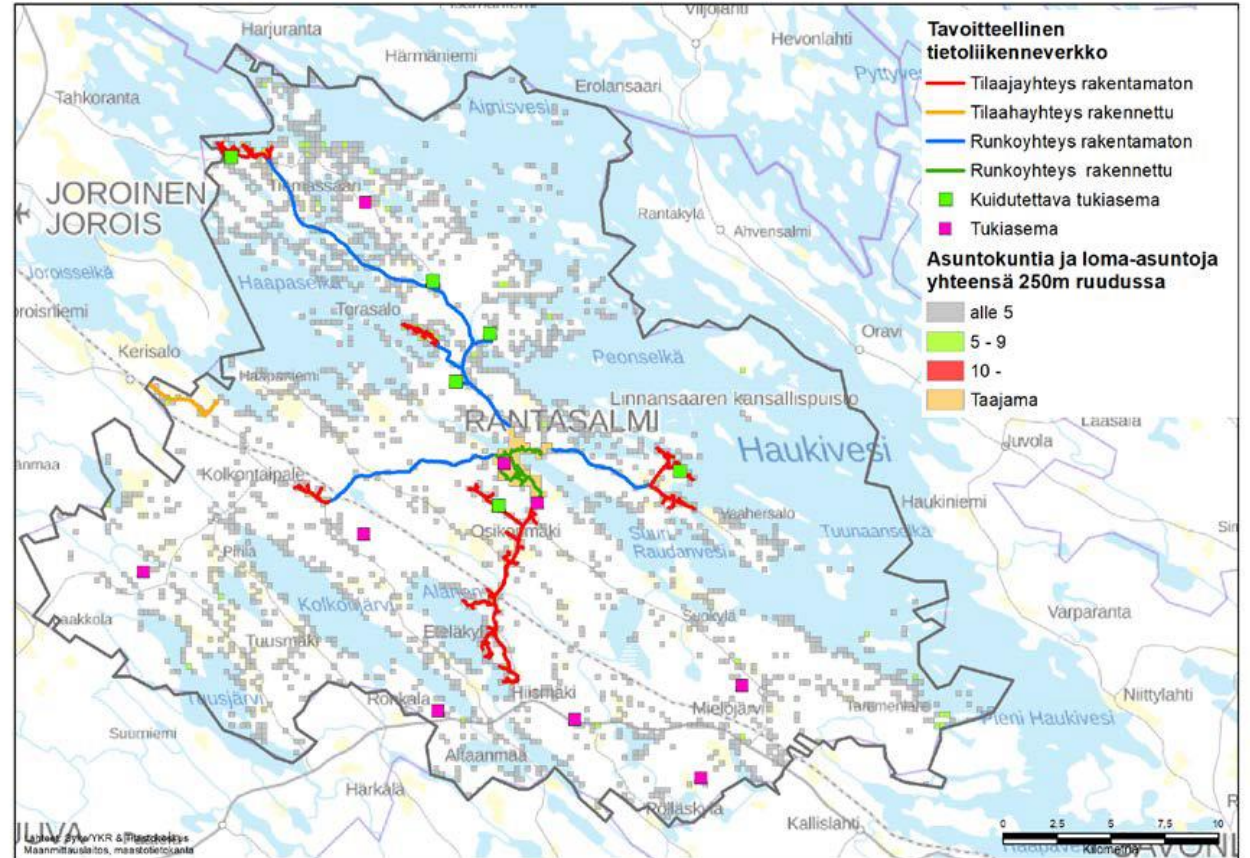
- Satama-alueiden kehittämishankkeet?
- Tieverkko + sillat, tietoliikenneyhteydet
- Alueen ja yritysten yhteismarkkinointi –hanke?
- Yhteisiä selvityksiä ja kehittämishankkeita asumisesta ja monipaikkaisuudesta, vapaa-ajanasutuksesta, luontomatkailusta ja maakunnallisesta vesi-metsä-ruoka/biotalous-sini-viherrakenteesta (pääoma/palvelut)?

..täsmentyy

Tämä on keskustelun avaus ja pohjaesitys kunta- ja maakuntakehityksen yhteisille painopistealueille ja kärkihankkeille. Kysymyksessä on yhteistyöprosessi. Aikaa on alkusyksyyn.

Valtakunnallinen, Itä-Suomen ja maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnittelu

- Luonnos maakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta kehittämistoimenpiteistä sekä luonnos tavoitteellisesta tietoliikenneverkosta ovat tulossa kuntiin kommenteille.
- Nämä kehittämistoimenpiteet ovat tärkeää lisä kunta- ja maakuntakehityksen yhteen sovittamiseen ja yhteisiin kehittämiskokonaisuuksiin
- Ne luovat osaltaan uutta tietopohjaa ja perusteita keskustelulle vetovoimaisen ja kestäväen toimintaympäristön ja monipaikkaisuuden kehittämiseksi kunta- ja maakuntatasolla

Rantasalmen tavoitteellinen tietoliikenneverkko, luonnos